

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

100 EĞİTİMİN
YÜZYILI

Sayı : E-32661919-610-3
Konu : Yazılı Soru Önergelerinin Cevabı

02.10.2025

7/17384 GK 26
7/18185 GK 28
7/18189
7/18194

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi : a) 16/10/2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1513275 sayılı yazınız.
b) 22/10/2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1515841 sayılı yazınız.
c) 27/11/2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1537295 sayılı yazınız.
ç) 29/11/2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1538626 sayılı yazınız.
d) 05/12/2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1542410 sayılı yazınız.

7/19638 GK 53
7/19742 GK 55
7/19744
7/19856 GK 58

Bakanlığımıza İlgi (a-b-c-ç-d)'de kayıtlı yazıyla iletilen Erzurum Milletvekili Meral DANIŞ BEŞTAŞ'ın 7/17384, Şırnak Milletvekili Nevroz UYSAL ASLAN'ın 7/18185, Diyarbakır Milletvekili Serhat EREN'in 7/18189, Kırklareli Milletvekili Fahri ÖZKAN'ın 7/18194, Mersin Milletvekili Talat DİNÇER'in 7/19638, Kocaeli Milletvekili Harun Özgür YILDIZLI'nın 7/19742, Kocaeli Milletvekili Nail ÇİLER'in 7/19744 ve Konya Milletvekili Barış BEKTAŞ'ın 7/19856 esas numaralı yazılı soru önermeleri incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler Ek'te sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Yusuf TEKİN
Millî Eğitim Bakanı

Ek: Bilgi (13 Sayfa)

ŞIRNAK MİLLETVEKİLİ NEVROZ UYSAL ASLAN'IN 7/18185 ESAS NUMARALI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Mesleki Eğitim Merkezi (MESEM) kökleri Anadolu da 11. yüzyıldan 15. yüzyıla kadar sanat, ticaret ve ekonomi alanlarında ışık tutan esnaf ve sanatkâr kurumu niteliğindeki Ahilik kültürüne dayanan iş yeri tabanlı mesleki eğitimi öne çıkaran bir programdır. Cumhuriyet sonrası çıraklık eğitimine ilişkin ilk yasal düzenleme 1977'de 2089 sayılı Çırak, Kalfa ve Ustalık Kanunu ile yapılmış, 1986'da çıkarılan 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu ile çırak, kalfa ve ustaların eğitimi ile okullarda ve işletmelerde yapılacak mesleki eğitime ilişkin esaslar belirlenmiştir. Çıraklık eğitimi, 02.12.2016 tarihli ve 6764 sayılı Kanun ile zorunlu örgün ortaöğretim kapsamına alınmıştır. 1977 yılından bugüne mesleki eğitim merkezleri bir mesleki ve teknik eğitim program türü olarak uygulanmaya devam etmektedir.

Mesleki eğitim merkezi programı iş yeri tabanlı mesleki eğitim programı olarak örgün eğitim kapsamında olup öğrencilerin haftalık ders çizelgeleri doğrultusunda okula ve beceri eğitimi aldıkları iş yerine devamları zorunludur. Bu programda isteyen öğrenciler eğitim süresi boyunca fark derslerini de tamamlayarak mezun olduklarında ustalık belgesi yanında ortaöğretim diploması almakta ve yükseköğrenimlerine devam edebilmektedirler.

Mesleki eğitim merkezi programı 02.12.2016 tarihli ve 6764 sayılı Kanun ile zorunlu örgün ortaöğretim kapsamına alınmıştır. Bu program iş yeri tabanlı mesleki eğitim programı olarak örgün eğitim kapsamında olup öğrencilerin haftalık ders çizelgeleri doğrultusunda okula ve beceri eğitimi aldıkları iş yerine devamları zorunludur. Bu programda isteyen öğrenciler eğitim süresi boyunca fark derslerini de tamamlayarak mezun olduklarında ustalık belgesi yanında ortaöğretim diploması almakta ve yükseköğrenimlerine devam edebilmektedirler.

Mesleki eğitim merkezi programı, örnekleri farklı ülkelerde de bulunan iş yeri tabanlı mesleki eğitim programı olarak uygulanmaktadır. Bu programda öğrenciler teorik eğitimlerini okulda pratik eğitimlerini ise işletmelerde usta öğretici gözetiminde ve koordinatör öğretmenlerin kontrolünde belirli bir program dâhilinde almaktadırlar. Mesleki eğitim merkezi programının işletmeler ile kurulmuş olan organik bağı ve iş birliği neticesinde öğrencilerin mesleki bilgi, beceri ve yetkinliklerinin gelişmesine büyük ölçüde olumlu etkisi olduğu değerlendirilmektedir. Bakanlığımızın ilgili sektör temsilcileriyle yapmış olduğu değerlendirmelerde, mesleki eğitim merkezi programının bireylerin meslek edinmeleri ve istihdamları bakımından yararlı bir program olduğuna ilişkin dönütler alınmaktadır.

Mesleki eğitim merkezi programı öğrencileri de dâhil olmak üzere tüm mesleki ve teknik ortaöğretim kurumu öğrencileri okulda ve işletmede yaptıkları mesleki eğitimleri süresince iş kazaları ve meslek hastalıklarına karşı sigortalanmaktadır. Bu öğrencilerin sigorta primleri Bakanlık bütçesinden karşılanmaktadır.

Ülkemizin nitelikli iş gücü ihtiyacı çerçevesinde öğrencilerin ilgi, istek, yetenek ve kişilik özelliklerinin ortaya çıkarılması, başarılı ve mutlu olabilecekleri bir mesleği seçmeleri için meslekler hakkında bilgilendirilmeleri, eğitim sistemi ile çalışma hayatı arasındaki ilişkinin güçlendirilmesi ülkemiz insan kaynağının geliştirilmesi açısından büyük önem arz etmektedir. Bu kapsamda Mesleki eğitim merkezleri, ülkemizin meslek sahibi insan ihtiyacını karşılayabilmek adına çalışmalarını sürdürmektedir.

Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) 138 No'lu Asgari Yaş Sözleşmesinin 6'ncı maddesinde yer alan "Bu sözleşme, çocuklar ve gençler tarafından genel, mesleki ve teknik eğitim için okullarda ve diğer eğitim kuruluşlarında yapılan işlere veya yetkili makamın varsa

ilgili işçi ve işveren örgütlerine danışarak belirlediği koşullara göre işyerlerinde en az 14 yaşındaki kişilerin yaptıkları ve esas olarak bir okul ya da bir eğitim kuruluşunun sorumlu bulunduğu bir eğitim veya öğretim kursunun, yetkili makam tarafından onaylanmış olup büyük ölçüde veya tamamen bir işyerinde yürütülen bir eğitim programının veya eğitim veya meslek seçimini kolaylaştırmak amacıyla hazırlanmış bir yönlendirme ya da rehberlik programının ayrılmaz parçası olan işlere uygulanmaz.” hükmü ile asgari sözleşmenin asgari yaşa ilişkin hükümlerinin mesleki eğitimin ayrılmaz bir parçası olan işlerde uygulanmayacağını ortaya koymaktadır.

1986 yılında yürürlüğe giren 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanununun 11’inci maddesinde de belirtildiği gibi çıraklar öğrenci statüsünde olup, öğrencilik haklarından yararlanır. Mesleki eğitim merkezi programında kayıtlı öğrenciler çalışan sınıfta olmayıp işletmede beceri eğitimi almaktadırlar. Ekim 2024 tarihi itibarıyla mesleki eğitim merkezi programına kayıtlı öğrenci sayısı 421.659 olup bunların 355.590’ı örgün eğitim kapsamındadır.

Beceri Geliştirme Programı (Zanaat Atölyeleri), resmî ve özel örgün ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında öğrenim gören öğrencilerin yeteneklerini keşfetmelerini ve temel becerileri kazanmalarını sağlamak amacıyla uygulanan modüler kurs programıdır. Beceri Geliştirme Programı Bakanlığımızca destekleme ve yetiştirme kursları kapsamında yapılmaktadır. Bu program kapsamında ortaokulların 7 ve 8’inci sınıflarındaki öğrencileri, mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında kurs programının kapsamı ve öğrencinin gelişim özelliklerine uygun eğitim ortamlarında hafta sonu ve hafta içi ders sonrası zamanlarda istekleri doğrultusunda kurs programlarına katılabilmektedirler. Öğrenciler bu kurslara örgün eğitime devam ettikleri zamanlar dışında devam etmektedirler. Beceri Geliştirme Programı kapsamında 129 modüler kurs programı hazırlanmış, 19 ilde 272 okulda pilot olarak uygulanmaya başlanmıştır. Beceri Geliştirme Programı kapsamında okulların talebi sonrası il/ilçe millî eğitim müdürlüklerince kurs merkezi başvurusunun eğitim ortamının kurs programına uygunluğunun incelenmekte, talebin onaylanması halinde okullar kurs merkezi olarak belirlenmektedir. Modüler kurs programları sadece kurs merkezi olarak belirlenen okullarda uygulanabilmektedir. Kurslara katılım, öğrenci ve velilerin talebi ve başvurusu halinde gerçekleşmektedir.